

Xem trong số này:

Khắc Chí-Ngọc Bích biểu diễn
dân nhạc Việt Nam tại Los Angeles/A3
Truyện Ngắn: Niềm tin và hy vọng/B1

NGƯỜI VIỆT

CHỦ NHẬT

e: 714-892-9414, Fax: 714-894-1381 CHỦ NHẬT 17 tháng 10-1999 - NĂM THỨ 21 - SỐ 5062 - 23xu+tax (ngoài Calif:

Khắc Chí- Ngọc Bích, những người vinh danh dân nhạc VN, biểu diễn tại L.A.

Khắc Chí và Ngọc Bích trong một buổi diễn dân nhạc Việt Nam. Họ đang ước mong sẽ có nhiều đồng nghiệp trong ngành dân nhạc để cùng nhau phát triển gia tài của quê hương. (DC)

Trả lời *Người Việt*, Khắc Chí mong sẽ có nhiều đồng nghiệp cùng nghiên cứu dân nhạc

LOS ANGELES - Ngày 24 tháng 10 sắp tới đây, 2 nhạc sĩ gốc Việt - Khắc Chí và Ngọc Bích - cũng là một đôi uyên ương tài sắc, sẽ làm vinh danh nền dân nhạc Việt Nam với những màn trình diễn độc đáo, trên sân khấu Hí Viện Trường Đại Học El Camino College, số 16007 Crenshaw Blvd., Torrance, CA.

Vinh danh nền nhạc dân tộc Việt Nam, đó là một việc làm mà đôi vợ chồng nhạc sĩ này đã miệt mài thực hiện suốt từ nhiều năm qua trên các sân khấu thế giới, tại Mỹ, Úc, Canada, Ý, Đức, Lào, Thái Lan, Cambodia, Singapore...

Bản tin của Trung Tâm Nghệ Thuật Đại Học El Camino College đã gọi họ là những bậc thầy có tầm mức thế giới. Danh xưng đó thật không ngoa với nhiều giải thưởng quốc tế đôi danh tài này đã đạt được trong các năm qua.

Bằng những nhạc khí dân tộc như đàn bầu, đàn t'rung, đàn ko ni, đàn dinh pa..., Khắc Chí Ngọc Bích - một cách vô cùng độc đáo - đã đưa những bài dân ca với cả hồn Việt vào trong vườn hoa muôn sắc của nghệ

thuật thế giới.

Người ta sẽ lấy làm lạ rằng tại sao những khán thính giả dù mọi sắc dân - đại đa số không hiểu được lời Việt trong các bản dân ca - lại có thể ngồi im lặng nhiều giờ say sưa thưởng thức các bài "lý ngựa ô, lý con sáo...", hoặc chèo, hò... của Việt Nam.

Đó có thể thắc mắc của nhiều khán thính giả, Việt-Nam cũng như Không-Việt-Nam, trước khi thưởng thức Khắc Chí và Ngọc Bích.

Trả lời phỏng vấn từ Canada dành riêng cho *Người Việt* vào đầu tuần vừa qua, Khắc Chí nói rằng lời ca được hát lên chỉ là để tạo thêm không khí, còn cái hồn nhạc chủ yếu được thể hiện qua nghệ thuật chuyên tài âm thanh, âm sắc, tiết tấu, ... với những nhạc khí đặc biệt Việt Nam.

Trong một tiết lộ đầy...ngạc nhiên, Khắc Chí cho biết vào đêm trình diễn ngày 24 tháng 10 sắp tới, cùng với Ngọc Bích, anh sẽ sử dụng...12 nhạc khí dân tộc, trong đó nổi bật nhất là cây độc huyền (đàn 1 giây) cũng gọi là đàn bầu, cây K'long-Put, và cây Ko-ni.

Tiếp trang 46

Khắc Chí- Ngọc Bích biểu diễn tại L.A.

Tiếp trang A3

Người Việt Nam chắc ít ai không biết câu ca dao sau đây:

"Đàn bầu ai gảy nấy nghe"

"Làm thân con gái chớ nghe đàn bầu"

Câu cao Việt Nam đã khuyến cáo như thế có lẽ vì hấp lực của cây đàn một giây với những thế rung, lướt, lảy... làm mềm lòng các cô gái Việt Nam đang tuổi mơ mộng và đa cảm. Khắc Chí, hơn ai hết, đã bị đàn bầu thu hút khi anh mới lên 8 tuổi. Và bước vào nghiệp dĩ với cây đàn dân tộc từ thuở ấy.

Và bây giờ đến lượt anh, Khắc Chí lại mê hoặc mọi người, bất kể ngôn ngữ, văn hóa và màu da, trong đó dĩ nhiên có Ngọc Bích - người bạn đời cũng là người bạn nghệ thuật của anh - bằng cây đàn bầu có một không hai của VN.

Đàn K'long put cũng đi vào trong ca dao qua câu đó:

"Đàn gì ống nứa bó thành"

"Chơi không được chạm, vỗ phành phạch lại kêu?"

Bây giờ thì chúng ta biết đó là cây đàn K'long put, mặc dầu có thể chưa nhìn thấy nó bao giờ và chắc cũng chưa tin được rằng chỉ cần "vỗ phành phạch mà lại kêu" - không cần phải chạm vào thân đàn. Nhưng đó là sự thật

đã được Khắc Chí và Ngọc Bích mô tả, và cũng là nghệ thuật đã chinh phục tất cả những người có hân hạnh đến và thưởng ngoạn đôi uyên ương tài danh gốc Việt.

Còn đàn Koni, cây đàn ^{gốc Việt} có gốc gác từ Trung Hoa theo tiết lộ của Khắc Chí, sang Việt Nam thì liền bị thiên tài của dòng giống Tiên Rồng đồng hóa.

Đặc biệt của Koni là không có bầu đàn, nơi âm thanh cộng hưởng - một bộ phận không thể thiếu trong tất cả các loại đàn dây khác. Thực ra Koni có 1 bộ phận cộng hưởng..."vô hình" biến tấu vô cùng phong phú. Đó chính là cái vòm miệng của người nhạc sĩ trình diễn. Với 2 sợi dây nối vào 1 cái lam bằng xương kẹp giữa 2 hàm răng, người nhạc sĩ tác dụng vào dây đàn tạo thành những rung động chuyển lên miệng, nơi đây âm thanh sẽ được biến hóa theo thể tích thay đổi của bầu miệng. Kết quả là thính giả được thưởng thức những âm thanh vô cùng huyền bí dường như xuất phát từ một cõi vô hình linh thiêng nào đó ngoài cõi nhân gian.

Theo "bật mí" của những khán thính giả đã từng được thưởng ngoạn, Ngọc Bích chính là người trình diễn Koni, và cái miệng xinh đẹp của cô là vùng cộng hưởng, nơi biến hóa ra những âm thanh huyền hoặc đó.

Sự cải biến đầy sáng tạo - Khai sáng nghệ thuật "Shared Air"

Nhưng điều làm cho những người VN ái mộ đang đi tìm hiểu trở nên vừa tò mò vừa hãnh diện, đó là 2 nhạc khí đã được Khắc Chí-Ngọc Bích biến đổi thành những khí cụ lạ mắt và hữu dụng một cách lạ kỳ trong nghệ thuật thể hiện âm thanh.

Đó là chiếc sáo tre. Vàng! 1 chiếc sáo tre 3 người có thể cùng thổi.

Với chiếc sáo 3 người này, Khắc Chí Ngọc Bích đã khai sáng nghệ thuật "shared air" - nghệ thuật về âm thanh và hơi thở được chia sẻ giữa những người trình tấu.

Chúng ta đã có một ngành Harmony - trưởng thành và bề thế như một cổ thụ trong thế giới âm nhạc - để hòa hợp âm thanh của nhiều nhạc khí, nhiều cung giọng. Nhưng chúng ta chưa bao giờ có một nghệ thuật "Shared Air" được nói tới trong lịch sử âm nhạc thế giới.

Với hình ảnh 3 nghệ sĩ cùng thổi chung một ống sáo, Khắc Chí nói, "shared air" chính là hình ảnh của tình yêu, sự nhường nhịn, và dung hợp để cùng tạo thành một kết quả tổng hòa. Dường như người nhạc sĩ muốn gửi đi cái thông điệp đặc biệt ấy khi dùng sáo-3 người với nghệ thuật shared air

để trình bày nhạc phẩm Hồn Việt do chính anh sáng tác. Hồn Việt có phải chăng đang kêu gọi tình yêu, sự chia sẻ trong tất cả những đứa con Việt Nam đang lưu lạc trên các nẻo đường hoàn vũ?

Một công trình khác nữa do Khắc Chí Ngọc Bích cải biến từ

thể loại sáo là đàn sáo bốp, gồm 6 cây sáo trúc gắn với 6 quả bóng tròn, đeo quanh trên thân thể của người diễn tấu: 2 ở cổ, 2 ở vai, và 2 ở tay.

Bằng cách bốp vào quả bóng, hơi bị nén dồn vào sáo phát ra âm thanh, người nhạc sĩ có thể tạo ra 3 nốt nhạc khác nhau với 1 sáo, tổng cộng 18 nốt với cả đàn 6 sáo qua một tay nấn bóng điều luyện. Người có ngón tay điều luyện đó không ai khác hơn là Ngọc Bích. Cô có thể chơi vừa chơi vừa nháy theo nhịp điệu Aerobics (thể dục nhịp điệu), rất nhí nhảnh, vui tươi, và bắt mắt...như bài dân ca "Hái Hoa":

Hái hoa (à) cho khéo.

Hoa nào (á, à) heo héo, thì hái bỏ đi

Chớ để (ế, ề) làm chi, ở ở ở hoa sầu...

Tình tình tình tình tình tình tình.

Tình tình tình tình tang tình tình.

Tình tình tình tình tang tình tình.